

בית משפט השלום בבית ים

ת"א 7147-10-18 מ. נ. מערכות לתחבורה ולתעשייה בע"מ נ' מדינת ישראל

תיק חיצוני:

בפני כבוד השופט יאיר חסדיאל

התובעת מ. נ. מערכות לתחבורה ולתעשייה בע"מ
ע"י ב"כ עוה"ד סיימון יניב

נגד

הנתבעת מדינת ישראל
ע"י פרקליטות מרכז מרכז (אזרחי)

פסק דין

אגם המחלוקת:

- 1
 - 2
 - 3
 - 4
 - 5
 - 6
 - 7
 - 8
 - 9
 - 10
 - 11
 - 12
 - 13
 - 14
 - 15
 - 16
 - 17
 - 18
 - 19
 - 20
 - 21
 - 22
1. עתירה לקבלת סעד הצהרתי שהורתה בפלוגתא בין הצדדים ביחס לסיווג הנכון, בהתאם לצו תעריף המכס והפטורים ומס קניה על טובין התשע"ז-2017 [להלן: "הצו"], של טובין שייבאה התובעת העוסקת בשיווק של מוצרים שונים לתעשיית הנגרים לרכב הישראלית.
2. הצדדים אינם חלוקים ביחס לפני האגם – פרק 87 לצו העוסק בכלי רכב, חלקיהם ואבזריהם, אלא שהתובעת ירדה אל קרקעיתו של האגם הנורמטיבי דרך פרט 87.16 שענינו "גרורים (Trailers) וגרורים נתמכים (Semi-trailers); כלי רכב אחרים שאינם נעים באופן מיכני; חלקיהם" וכן פרט 87.16.9090 "חלקים", ועד לפרט משנה "אחרים", דהיינו – זיהתה את הטובין כחלקים אחרים של גרורים. מנגד סברה הנתבעת כי נתיב הצלילה המתאים אל תהומות הצו הינו דרך פרט 87.08 שענינו "חלקים ואבזרים של רכב מנועי שבפרטים 87.01 עד 87.05", עבור בפרט 87.08.9000 "חלקים ואבזרים אחרים", ופרט משנה 9900 "אחרים" וכלה בפרט משנה 9960 – "מגיני בוק", דהיינו זיהתה את הטובין כמגיני בוך של רכב מנועי בהתאם לצו.
3. נפקות הסיווג – בעוד הציר בו הילכה התובעת מוביל לחיוב בגין ייבוא הטובין במכס בשיעור של 6% מערך הטובין, אלא אם כן יובאו הטובין ממדינה שלה הסכם סחר חופשי עם ישראל, ולפטור ממס קנייה, פרשנותה של הנתבעת מחוללת חיוב במכס בסך של 2% מערך הטובין, אלא אם כן יובאו הטובין ממדינה שלה הסכם סחר חופשי עם ישראל, וחיוב במס קנייה בשיעור של 12% מערך הטובין, המשוקלל בתוספת מכסת אחוזים לשיעור של 19.2% מערך הטובין.

בית משפט השלום בבית ים

ת"א 18-10-7147 מ. נ. מערכות לתחבורה ולתעשייה בע"מ נ' מדינת ישראל

תיק חיצוני:

1 טרם אטפס בשלבי הסיווג אחרתם שלב דיוני – בבקשתה מיום 6.1.21 עתרה התובעת, אחר
 2 דיון ההוכחות, להגשתם של מסמכים נוספים לתיק בית המשפט. נוכח המפורט בסעיפים
 3 18-20 לתשובת הנתבעת לבקשה זו ובשים לב לעקרונות שפורטו בדע"א 40491-08-17 בית
 4 המכס נתב"ג לוד נ' פלאפון תקשורת בע"מ (2017) אשר תקפים ביתר שאת אחר כניסתן
 5 לתוקף של תקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018 [להלן: "התקנות"] ובשים לב לעקרונות
 6 היסוד לתקנות – לא מצאתי מקום להיענות לבקשה.

7

8 על שבעה עכברים, פיל אחד, כנפיים ובז:

9 5. "שבעה עכברים עיוורים" [א' יאנג, הוצאת עם עובד, 2014, מאנגלית - ש' סמיט וא' כץ] הוא
 10 סיפור ילדים ידוע שיסודו מהררי הבודהא ["משל הפיל"]. נגלות בו קורותיה של חבורת
 11 עכברים עיוורים שמופתעים יום אחד לגלות משהו עצום מוזר וחידיתי העומד ליד האגם
 12 שלהם. הם נבהלים ונמלטים, ובכל יום ויום שלאחר מכן הולך אחד מהם לאגם בניסיון
 13 לברר מה נמצא שם. העכבר העיוור הראשון מטפס על רגלו של העצם הזר וחוזר וטוען כי
 14 ליד האגם נוצר עמוד, העכבר העיוור השני שמהלך על חדקו של העצם שב וגורס כי המדובר
 15 בנחש, עכבר עיוור נוסף שמטפס על חט השנהב החדה של העצם מתעקש כי זיהה שם חנית,
 16 בעוד חברו, שביום שלמחרת מוצא עצמו מיטלטל על אוזנו המתנפנת של העצם סמוך
 17 ובטוח כי מצא מניפה, ושליח עיוור נוסף שמצליח לגעת בקצה הזנב עומד על כך שכל שיש
 18 שם, ליד האגם, הוא חבל. רק כאשר העכברה הלבנה הנחושה מגיעה אל שפת האגם,
 19 ולאחר שהיא מסיירת, בודקת, ולומדת את מה שנמצא שם מכל כיוון, היא מצהירה כך:

20

"יציב כמו עמוד,

21

גמיש כמו נחש,

22

חד כמו חנית,

23

מתנפנף כמו מניפה,

24

משתלשל כמו חבל,

25

אבל בסך הכל זה...

26

פיל".

27

28 6. על פי ההלכה שנשתכללה בע"א 2102-93 מדינת ישראל נ' מירון מפעלי תעשיות הגליל
 29 (ממ"ת) בע"מ, פ"ד נא(5) 160 (1995) [להלן – "הלכת מירון"], השלב הראשון לצורך הכרעה
 30 במחלוקות סיווג כגון דא הוא: "הבהרת טיבם ומהותם הפיזיים של הטובין המצויים בלב
 31 המחלוקת. המדובר בתיאור של מאפייני הטובין ובתוך כך עמידה על טיבם, על השימוש
 32 שנעשה בהם בפועל, על החומרים שמהם הם עשויים, על תכונותיהם וכיוצא באלה. תיאור
 33 זה נועד להוות נקודת מוצא להחלטתן, בשלב השני, של הנורמות המשפטיות הקבועות
 34 בתוספת הראשונה לצו. אפיון הטובין ייעשה על סמך ראיות, לרבות חוות-דעת מומחים

בית משפט השלום בבית ים

ת"א 18-10-7147 מ. נ. מערכות לתחבורה ולתעשייה בע"מ נ' מדינת ישראל

תיק חיצוני:

- 1 המובאות בפני בית-המשפט, התרשמות השופט מן הטובין בהסתמך על ניסיון חייו וידיעתו
2 השיפוטית (וראה לעניין זה ר"ע 530/82 עטר חברה למסחר בע"מ ואח' נ' מדינת ישראל).
3
- 4 7. הטובין שבמחלוקת מיוצרים בבריטניה על ידי מפעל JONESCO [להלן: "היצרן"]
5 ומשמשים לחיפוי חלקם העליון של גלגלי רכב. המדובר בכנף פלסטיק קשיח שמתיישבת
6 מעל לגלגל הרכב ומכסה כמחצית מסוליית הצמיג, דהיינו את מחציתו של היקף הצמיג
7 הרחוקה באותה עת מן הקרקע. המוצר מעוצב כקשת, או כקשת פחוסה שבה החלק העליון
8 שטוח. בקטלוג היצרן מכונה המוצר לרוב Mudguard, דהיינו מגן בוץ, אם כי כינויה של
9 אחת הסדרות שלו הינו J-Wing, דהיינו "כנף". בחשבונית הקנייה מוגדרים הטובין כ-
10 "Plastic Mudwing", "Plastic Mudguard" או "Mwing".
11
- 12 8. אבן שתייה של פרשנות דיני המסים היא כי "כל החזקות כולן, החלות בדברי חקיקה בדרך
13 כלל, חלות גם בחקיקת מס". אשר על כן "חזקה היא, שתכלית החוק היא לשאוף להרמוניה
14 נורמטיבית. חוק מס אינו עומד בבדידותו. הוא משתלב עם חוקים אחרים המטילים מס דומה
15 ועם כלל חקיקת המס בישראל. יש לפרשו מתוך מגמה ליצור הרמוניה פנימית בתוך חקיקת
16 המס. הרמוניה זו אינה מוגבלת להרמוניה "פנים-מסית". על הפרשן לשאוף להרמוניה
17 נורמטיבית כוללת" [ראו פרשנות דיני המסים, א' ברק, משפטים כח, (תשנ"ז) עמ' 425].
18
- 19 9. אשר על כן רחוק וקרוב יחדיו יביעו אומר –
20 מלבד בצו מופיע המושג "מגיני בוך" בחקיקה הישראלית רק בתקנות התעבורה, תשכ"א-
21 1961 כאשר סעיף 282 (ד) (37) להן עוסק בתקינת רכב ומונה "מגיני בוך וכנפיים לרכב
22 נוסעים – Wheel Guards", וסעיף 364 להן מורה כי "ברכב שגלגליו האחוריים אינם מוגנים
23 על ידי כנפיים – אשר אינו איטי ואינו טרקטור – יותקנו מגיני בוך אשר מבנם והתקנתם על
24 הרכב יבטיחו מניעת התזת בוך וכל חומר אחר הנמצא על פני הדרך אחורה על ידי הגלגל",
25 דהיינו כי ברכב שלא הותקנו בו כנפיים המגינות על הגלגל קיימת חובה להגן על עוברי הדרך
26 בהתקנת "מגיני בוך".
- 27 בצו עצמו מופיעים מגיני הבוך פעמיים בלבד מחוץ לפרק העוסק בכלי רכב, וזאת אך ורק
28 בחלק העוסק במוצרי גומי, וחרף קיומו של חלק העוסק במוצרי פלסטיק. המדובר
29 בפריטים 4016102200/5 ו-4016992200/8 שתיאורם הולם את פריט 87089960000/6,
30 דהיינו את אותם "מגיני בוך" שבפרק הדן בחלקים ואביזרים של רכב מנועי, וזאת משהוא
31 מגדירים "מהסוג המשמש ברכב מנועי" [ברם בניגוד לפריט 87089960000/6 הוא חל על רכב
32 מנועי שאינו מנוי בפרקים 87.01 – 87.05].
33

בית משפט השלום בבית ים

ת"א 7147-10-18 מ. נ. מערכות לתחבורה ולתעשייה בע"מ נ' מדינת ישראל

תיק חיצוני:

10. הסולת הנקייה הנותרת בכברה הנורמטיבית המשורטטת לעיל הינה כי מגן הבוץ המופיע בצו הוא אותו שטיחון עשוי גומי גמיש שנתלה מאחורי הגלגל. שטיחון כזה עומד אף הוא למכירה באתר האינטרנט של היצרן אלא שהוא קרוי Mudflap וממוקם במחלקה נפרדת מזו של הטובין שבמחלוקת.
11. מכאן שאין לפקוד בתוך מגיני הבוץ המוגדרים בצו את אותה כנף קשיחה העשויה פלסטיק, שמתוארת בסעיף 7 לעיל, וקרויה Wing או Fender, וזאת חרף כינויה באתר היצרן. אבחנה זו בין שני המוצרים מוגההת אף מדברי ההסבר של ארגון המכס העולמי לפרט 87.08 לצו המבדיל בין "wings(fenders)" ל-"mudguards".
12. ניסיונה של הנתבעת בסיכומיה לצייר תמונה לפיה "מגיני בוץ" ו"כנפי בוץ" הינם "מוצרים חליפיים", אינו עומד אפילו במבחן התמונה שצרפה כחלק מסעיף 37 לתצהיר העדות הראשית של העד מטעמה, עמוס יוגב [להלן: "יוגב"], ושבה ניתן לזהות בנקל את שני המוצרים השונים מורכבים זה על זה, ולא זה במקום זה.
13. כתנא דמסייע קלעה לכך גם עדותו מטעם הנתבעת של מר אסי מאיר, מנכ"ל של יצרנית נגררים הרוכשת מהנתבעת את הטובין [להלן: "אסי"]. הלה הבדיל בלשון טבעית וכנה כך, פעם אחר פעם:
- ש. תסכים אתי שבעגה המקצועית מכנים את המוצרים האלה מגני בוץ?
 ת. לא, זה כנפיים.
- ש. למה הם משמשים?
 ת. יש הבדל בין מגן בוץ לכנף, אגב. אני יצרן של נגררים פה בארץ כחול לבן, כל נגרר יש לו בדרך כלל שש יחידות כאלה עליו זה מגן על הגלגלים, וזה מהרבה טעמים, גם שלא ייפלו חלקים אם מובילים אמבטיות של תפזורת על הגלגלים, גם להגן מפעמי שמש מזווג אויר ודברים כאלה, וגם מכסה את הגלגל שלא יתיז מים, וזה נקרא כנף. בנגרר מאחורה יש גם סט מגני בוץ שאנו מרכיבים על הפגוש.
- [פרוטוקול דיון ההוכחות – להלן "הפרוטוקול" – עמ' 6, שורות 9-16].
- "הכנף יש לה את כל השימושים שלה כפי שאמרתי, היא גם בצורה של חצי עיגול יושבת ומכסה על הגלגלים ומגנה מפגעי מזג אוויר ודברים שיפלו, והמרחק גם בין שני הגלגלים קטן והם מובילים דברים כבדים ואם סלע נופל אז זה יכול להיתפס שם והכנף מונעת את הנזק. מגן בוץ זה מגומי, זה חתיכת גומי שהגדלים שלה היא או 30 ס"מ על 20 ס"מ או 2.5 מטר על 20 ס"מ ועם פרסומת ותולים אותה והיא מגינה מהתזת מים. זה גומי גמיש כזה."
- [הפרוטוקול, עמ' 8, משורה 32].

בית משפט השלום בבית ים

ת"א 18-10-7147 מ. נ. מערכות לתחבורה ולתעשייה בע"מ נ' מדינת ישראל

תיק חיצוני:

- 1
- 2 14. בשלב של התאמת הטובין לפרט מכס מתאים בהתאם להלכת מירון יש להתחקות אחר
- 3 הייעוד הפונקציונלי של הטובין, דהיינו - הייעוד השימושי העיקרי שלו [ראו רע"א 483/85
- 4 מדינת ישראל נ' החברה המרכזית לייצור משקאות בע"מ, פ"ד לט(3) 765 (1985), וכן הלכת
- 5 מירון וע"א 655-99 יורוקום תקשורת סלולרית בע"מ נ' מדינת ישראל – אגף המכס והמע"מ,
- 6 פ"ד נה(5) 577 (2001)].
- 7
- 8 15. בע"א 15403-03-19 מדינת ישראל - משרד האוצר - אגף המכס והמע"מ חקירות חיפה נ' מ.
- 9 נ. מערכות לתחבורה ולתעשייה בע"מ (2019) [להלן: "ערעור חיפה"] זיכך בית המשפט
- 10 המחוזי כך: "מהות הטובין - טיבם, תכונותיהם והשימוש שנעשה בהם, בפועל, הם אלה
- 11 שצריכים להכריע ולא האופן בו הם מתוארים על ידי היצרן. "המבחן המכריע בשאלת סיווגו
- 12 של מוצר לאחד מהפרטים המופיעים בצו הינו מבחן המהות (טיב, תכונות, תפקוד), ולא
- 13 דווקא מאפייניו החיצוניים של המוצר או הייעוד שקבע לו היצרן" - ע"א 6296/95 דידיקטיקט
- 14 בע"מ נ' מנהל אגף המכס והבלו, מס קנייה ומע"מ פ"ד נג(2) 861 (18.05.1999). כן ראו:
- 15 רע"א 530/82 עטר חברה למסחר בע"מ נ' מדינת ישראל (06.05.1984); ע"א 566/73 נאות
- 16 הכיכר מסעות וטיולים בע"מ נ' מדינת ישראל (22.04.1974). לפיכך, אין לתת משקל של
- 17 ממש לתיאור היצרן ואין בו כדי להכריע את הכף".
- 18
- 19 16. ותפתח הנתבעת את כף ידה וכל אשר יש שם, מקופל כנייר עיתון, הוא קטלוג היצרן שאינו
- 20 מייחד את הטובין לנגררים ואף מציגם בתמונות על גבי משאיות. אלא שהפה שאסר הוא
- 21 הפה שהתיר, ואת מה שאסר בשמא התיר בבירי – התובעת הגישה לתיק בית המשפט כבר
- 22 ביום 22.11.19 מכתב הבהרה מאת היצרן המצהיר כי למרות שהוא מפרסם את הטובין
- 23 כמתאימים למשאיות, למיטב ידיעתו משתמשים בהם לקוחותיו ברחבי העולם בעיקר
- 24 עבור נגררים ונגררים נתמכים, ולא עבור משאיות, וכי הסיבה העיקרית לכך היא העובדה
- 25 לפיה רוב יצרני המשאיות מייצרים כנפיים ו/או מגני בוך בעצמם או באמצעות קבלנים
- 26 מטעמם.
- 27
- 28 17. מצג זה אושש הן בעדותו של בעל המניות בתובעת, מיכאל נהב, והן בעדותו של אסי. ביחס
- 29 לזה האחרון אחדד – אותם חלקים בעדותו בהם לא התיימר העד להפליג מעבר לאשר הוא
- 30 יודע בוודאות, הקנו לכלל עדותו צביון של אמת ויציב, לרבות כאשר השיב כך:
- 31 ש. מפנה לעמוד 11 לחו"ד של עמוס יוגב, תמונה של צמיג משאית, תמונה תחתונה
- 32 שלישית, זה סוג הצמיגים שמשמשים בגרורים שאותם מייצרים?
- 33 ת. נכון. זו המידה ואתה מראה לי פה תמונה של משאית שיש לה את זה. מה שאתה
- 34 מראה לי זה לא אותה כנף בכלל. זה כנף של משאית לא כנף של נגרר. הכנף גם

בית משפט השלום בבית ים

ת"א 18-10-7147 מ. נ. מערכות לתחבורה ולתעשייה בע"מ נ' מדינת ישראל

תיק חיצוני:

- 1 יושבת בצורה אחרת. היא יושבת נפתחת למעלה היא שלושה חלקים, זו כנף של
2 שמגיע עם המשאית.
- 3 **ש. קורה שמגיעים אליכם נהגי משאיות שאתם מייצרים להם נגררים הם מבקשים**
4 **שתתקינו להם גם מגיני בוך?**
- 5 **ת. מגיני בוך כן, כי זה עם הפרסומת שלנו.**
- 6 **ש. וכנפיים?**
- 7 **ת. יש להם עם המשאית וזה לא אותו דבר. הכנף אם תסתכל עליה ממרחק מאוד גדול**
8 **תגיד זו אותה צורה, אבל מקרוב זה ממש שונה, זה כנף של משאית ויש כנף לנגרר.**
- 9 **ש. אבל זה אותו גודל צמיג?**
- 10 **ת. כן, אבל אני חושב שזה שיקולים של חברות המשאיות שהם ממתגים את עצמים**
11 **ועושים לעצמם דברים, זה לא אותו דבר, וגם לא מתלבש אותו דבר במשאית. לא**
12 **ידעתי, הייתי מביא תמונות ומראה לך".**
13 **[הפרוטוקול, עמ' 7, שורות 20-34].**
- 14
- 15 18. מנגד - הנתבעת צירפה תמונות לתצהירה, אך מעשה שטן, לא הצליחה לאתר בתמונות
16 שמפרסמים לקוחות התובעת בהן פשפה ולו תמונה אחת של הטובין שבמחלוקת כשהם
17 מותקנים על גלגלי משאית. אדרבא, כאמור בעדות אסי לעיל, הציגה הנתבעת רק תמונה
18 של משאית בעלת גלגלים מן הסוג המפורט באתר JONESCO, כאשר מותקנות עליהם
19 כנפיים בעלות שלושה חלקים המורכבות על ידי יצרן המשאיות, והסברו המסובך של יוגב
20 לעניין זה לא נתמך ולו בתמונה אחת, למרות שעלה מדבריו כי ניתן היה להשיגה מאותו
21 יצרן מסתורי [ראו תשובתו בעמ' 21 לפרוטוקול שורות 1-3]. משעומדות רגליי על שפת בור
22 זה שנחשף בעדות יוגב אשתומם - אם נדבך כה מהותי בעדות יוגב נוצר בדרך זו של עדות
23 שמיעה מפיו של יצרן שלא שיווה לו העד לא שם, ולא גוף, ולא דמות הגוף, מה לה לנתבעת
24 כי תלין בסיכומיה על מכתב היצרן שהמציאה התובעת, ומה היא תופשת "חבל בתריין
25 דאשין"? [ראו בראשית רבה, לט', ו'].
26 זאת ועוד - יוגב אף התקשה ליישב את התמיהה העולה מכך שבחר שלא לצרף לתצהירו
27 נתונים רשמיים של משרד התחבורה ותחת זאת לבססו על השערות ועל קטעי עיתונים [עמ'
28 22 לפרוטוקול, שורות 1-17].
- 29
- 30 19. נוכח כלל המפורט לעיל נחה דעתי הן כי הטובין שבמחלוקת אינם "מגיני בוך" כהגדרתם
31 בצו, והן כי מן הבחינה השימושית מזוהים הטובין שבמחלוקת בעיקר כמתאימים
32 לנגררים, ומשכך יש לסווגם כחלקים של גרורים, כפי שנהגה התובעת.
33
34

בית משפט השלום בבית ים

ת"א 7147-10-18 מ. נ. מערכות לתחבורה ולתעשייה בע"מ נ' מדינת ישראל

תיק חיצוני:

בסך הכל : פיל

1

20. במכלול האמור לעיל נראה כי הנתבעת נפלה שוב במלכודת העכברים העיוורים ששרטט פסק הדין בערעור חיפה, וזאת שעה שעל סמך מישוש של איבר אחד בלבד – והוא קטלוג היצרן – התעלמה מטענות התובעת ומראיותיה ועמדה על סיווג הטובין כנחש, או כחנית, או כמניפה, או כחבל, ולא כסך כל תכונותיהם.

6

21. משעמדה התובעת בנטל ההוכחה לכך שיש לסווג את הטובין כחלקים של גרורים בהתאם לצו, ולא כמגיני בוץ – אין צורך להיזקק לטענות הצדדים לעניין תחולת תנאי סעיף 3 לחוק מסים עקיפים (מס ששולם ביתר או בחסר) תשכ"ח-1968.

10

22. אשר על כן אני מורה על מתן סעד הצהרתי כמבוקש בסעיף 47 לכתב התביעה.

12

23. בשים לב לשיקולים המפורטים בסעיפים 152-153 לתקנות, בהתחשב בהיקף ההליך ובמשאבים שנזקקה להם התובעת עד לקבלת מבוקשה, ובפרט חרף המצאת הבהרת היצרן בעקבות הצעתי במהלך הדיון מיום 17.11.19, ומנגד במפורט בסעיף 4 לפסק הדין, תשלם הנתבעת לתובעת בתוך 30 ימים אגרת בית משפט בסך של 748 ₪, ושכ"ט עו"ד בסך של 23,000 ₪.

17

18

19

ניתן היום, י"ז שבט תשפ"ב, 19 ינואר 2022, בהעדר הצדדים.

20

יאיר חסדיאל, שופט

21
22

